

115 [Destruction and Construction][3]

Vooraf

Mondriaan heeft meer dan honderd losse notities achtergelaten. De langere notities zijn in dit corpus als zelfstandige titel gepresenteerd¹.

In Mondriaans nalatenschap zijn drie manuscripten gevonden die tekstueel met elkaar verband houden. De manuscripten hebben geen titel, maar gaan over: ‘destruction’ en ‘construction’. Twee manuscripten zijn opgeborgen in de folder ‘57a’ (Box 7), het derde manuscript is in een andere archiefmap gevonden: Box 5, folder 10. Dit laatste manuscript is op deze plaats opgenomen; het eerste en tweede elders in dit corpus².

Bron

In het Holtzman Deposit bevindt zich een manuscript zonder titel, waarvan de tekst begint met de zin: ‘We can observe that destruction is only evil when it destroys entirely.’ Het manuscript bestaat uit drie schrijfblokbladen³, die rechtsboven zijn genummerd van 1 t/m 3. Het is met potlood geschreven en op verschillende plaatsen gecorrigeerd. Harry Holtzman⁴ heeft de drie bladen van dit manuscript gecodeerd als ‘X-13’, ‘X-13a’ en ‘X-13b’. Waarop deze codering is gebaseerd, is niet achterhaald. In dit corpus gebruiken wij dezelfde aanduiding: ‘X13+X13a+X13b’.

We beschouwen deze bron als authentiek, geautoriseerd en onvoltooid.

Basistekst en leestekst

De basis voor de leestekst is manuscript ‘X13+X13a+X13b’.

Titel

Manuscript ‘X13+X13a+X13b’ heeft van Mondriaan geen titel gekregen. Om identificatie te vergemakkelijken krijgt manuscript ‘X13+X13a+X13b’ een fictieve titel die de inhoud zoveel mogelijk dekt. De kernwoorden van de tekst zijn ‘destruction’ en ‘construction’ en zij vormen de fictieve titel van de tekst. De titel krijgt een [3] toegevoegd, omdat er nog twee andere teksten zijn met de kernwoorden ‘destruction’ en ‘construction’. De gepresenteerde tekst krijgt de titel: *[Destruction and Construction][3]*.

Datering en ondertekening

Mondriaan heeft manuscript ‘X13+X13a+X13b’ niet ondertekend en niet gedateerd. In correspondentie of anderszins is geen datering van de tekst gevonden.

Ontstaan en publicaties

In Mondriaans brieven zijn geen opmerkingen gevonden over *[Destruction and Construction][3]*.

De eerste publicatie (1977) is een facsimile-afdruk van manuscript ‘X13+X13a+X13b’ met een transcriptie van Holtzman in *Tracks*⁵. De tweede publicatie (1986) van *[Destruction and Construction][3]* is in *The New Art - The New Life. The Collected Writings of Piet Mondrian*⁶.

Sleutelwoorden

Met een aantal kenschetsende woorden (in alfabetische volgorde) geven we aan wat er in *[Destruction and Construction][3]* besproken wordt. Van de zogenoemde specifieke en soms minder specifieke Mondriaan-woorden wordt een verklarende omschrijving gegeven in het ‘Sleutelwoordenregister’⁷. De in dit register verduidelijkte sleutelwoorden zijn hieronder cursief weergegeven.

Sleutelwoorden: *construction, cubism, destruction, dynamic rhythm, equilibrium, limiting forms, limitation, means of expression, oppression.*

¹ Digital Appendix: Supplements 128 – Overview of all notes in Box 5.

² Tekst 113 *[Destruction and Construction][1]*. Tekst 114 *[Destruction and Construction][2]*.

³ Afmeting: 25,4 x 20,3 cm (10½ x 8 inch).

⁴ Harry Holtzman (1912-1987), Amerikaans kunstenaar, Mondriaans erfgenaam.

⁵ H. Holtzman. ‘Piet Mondrian. Writings’. *Tracks*, no. 1 & 2 (1977): 36-41.

⁶ H. Holtzman and M.S. James (eds.). *The New Art - The New Life. The Collected Writings of Piet Mondrian*. Boston, 1986: 380-381.

⁷ Digital Appendix: Documentation - Mondrian Vocabulary Explained.